

El cardenal

No és habitual, en aquests temps, que un prelat o un cardenal quede lligat, per la seua influència, a etapes o esdeveniments de la història civil més recent, com en el seu moment hi va quedar lligat un gran home com el cardenal Vidal i Barraquer. I menys encara, donada la tradició eclesiàstica, que aquesta relació quede establerta en favor de la democràcia i de les llibertats públiques.

El País Valencià no ha fet grans aportacions personals, aquest últim segle, a la història general de l'església, ni tampoc a la "història d'Espanya". Per alguna raó, no n'han sortit personatges il·lustres de gran renom en el camp eclesiàstic, com va ser el cas en segles més remots. Excepte el cardenal Enrique i Taracón. El cardenal Reig o el cardenal Benlloch van pertànyer simplement al sagrat col·legi, però la seua participació en la gran història és més aviat secundària. La del cardenal de Borriana ha estat, com sap tothom, central i de primer ordre. No és habitual, en aquests temps, que un prelat o un cardenal quede lligat, per la seua influència, a etapes o esdeveniments de la història civil més recent, com en el seu moment hi va quedar lligat un gran home com el cardenal Vidal i Barraquer. I menys encara, donada la tradició eclesiàstica, que aquesta relació quede establerta en favor de la democràcia i de les llibertats públiques: no és aquesta la tradició dels grans cardenals de la història, habitualment lligats al poder del príncep. Per això té més rellevància encara la figura de Vicent Enrique i Taracón: per haver estat un *gran cardenal*, d'influència crucial en un moment de la història, i al costat del poble i de la llibertat.

Era un gran cardenal, i era un home profundament lligat al seu país. Durant vint-i-cinc anys, quan ací algú parlava del "cardenal", sense més, tothom sabia de quin cardenal es tractava: no en podia ser un altre. La seua funció moderadora i modernitzadora en una església de passat recent tan fosc i tan lligat a la dictadura va ser decisiva en la transició a la democràcia. Els seus gestos de distanciament del règim franquista, i d'adhesió visible a la democràcia, van contribuir a consolidar una nova etapa històrica. No és segur que fóra un home "liberal", ni molt menys un home "d'esquerres": era un alt eclesiàstic, ben ancorat en la doctrina oficial de l'església. Però tenia aquell sentit de l'interès col·lectiu, aquella tolerància i aquell encert de moviments que tenen només els grans homes. Els que passen a la història.

I era, per nosaltres, un valencià i un home del seu país. Ho va demostrar durant els molts anys de bisbe a Solsona, on s'integrà perfectament en una cultura i una llengua que era la pròpia, i ho va mostrar també amb cartes i posicionaments públics, firmant documents acadèmics per la unitat de la llengua, treballant com a membre del Consell Valen-

cià de Cultura, i mantenint sempre actituds de moderació i de concòrdia. I a Borriana o a Vila-real era simplement "Don Vicent", un vell capellà amb el cigarret a la boca, un home com els altres, que tornava a viure entre el seu poble esperant el moment de viure per sempre en els llibres d'història. Ser "del poble", i ser "com els altres", ho sentia com el més gran elogi.